

TÀI LIỆU TOÁN BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI LỚP 9
HƯỚNG DẪN BÀI TẬP VỀ NHÀ
Liên hệ đăng kí học: 0832.64.64.64

Họ và tên:Ngày học:

Câu 8. Tìm tất cả các bộ ba số nguyên tố $(p; q; r)$ thỏa mãn $(p^2 + 1)(q^2 + 3) = r^2 + 21$.

HD:

Vì $p, q \geq 2$ nên $r^2 + 21 \geq 35 \Leftrightarrow r^2 \geq 14 \Rightarrow r > 3$ mà r là số nguyên tố

Khi đó $r^2 + 21 \not\equiv 3 \Rightarrow (p^2 + 1)(q^2 + 3) \not\equiv 3$

Giả sử $p \neq 3; q \neq 3$ thì $p^2 \equiv 1 \pmod{3}; q^2 \equiv 1 \pmod{3}; r^2 \equiv 1 \pmod{3}$

Khi đó $\begin{cases} (p^2 + 1)(q^2 + 3) \equiv 2 \pmod{3} \\ r^2 + 21 \equiv 1 \pmod{3} \end{cases}$ nên mâu thuẫn

Khi đó trong hai số p, q phải có một số bằng 3

TH1. $q = 3 \Rightarrow (p^2 + 1)(q^2 + 3) \equiv 3$ mà $r^2 + 21 \not\equiv 3$ nên vô lý.

TH2. $p = 3$, khi đó ta có:

$$\begin{aligned} (3^2 + 1)(q^2 + 3) &= r^2 + 21 \Rightarrow 10(q^2 + 3) = r^2 + 21 \\ \Rightarrow 10q^2 &= r^2 - 9 = (r - 3)(r + 3) \quad (1) \end{aligned}$$

Vì r là số nguyên tố lớn hơn 3 nên $\begin{cases} r - 3 \equiv 2 \\ r + 3 \equiv 2 \end{cases} \Rightarrow (r - 3)(r + 3) \equiv 4$

Khi đó từ (1) suy ra $q^2 \equiv 2 \Rightarrow q \equiv 2 \Rightarrow q = 2$ (do q là số nguyên tố)

Với $q = 2$ ta có $r^2 = 49 \Rightarrow r = 7$

Vậy $(p; q; r) = (3; 2; 7)$

Câu 10. Tìm các số tự nhiên x, y và số nguyên tố p thỏa mãn: $p^x = y^4 + 64$.

HD:

- Trường hợp 1: $y : 2 \Rightarrow y = 2k \ (k \in \mathbb{N})$

$$\Rightarrow p^x : 2 \Rightarrow p : 2 \Rightarrow p = 2.$$

$$(1) \Leftrightarrow 2^x = (2k)^4 + 64 \Leftrightarrow 2^x = 16(k^4 + 4)$$

Nếu $k > 0$, khi đó:

$$k^4 + 4 = 2^m \ (m \in \mathbb{N}^*) \Rightarrow k^4 = 2^m - 2^2$$

$$\Rightarrow k : 2 \Rightarrow y = 4m_1 \ (m_1 \in \mathbb{N}^*)$$

$$\Rightarrow 2^x = (4m_1)^4 + 64 = 64(2m_1^4 + 1) = 2^6 \cdot (2m_1^4 + 1)$$

$$\Rightarrow (2m_1^4 + 1) : 2 \text{ (vô lý)} \Rightarrow k = 0 \Rightarrow y = 0 ; x = 6.$$

- Trường hợp 2: $y \nmid 2 \Rightarrow p \nmid 2$

$$p^x = (y^2 + 8)^2 - (4y)^2 = (y^2 + 4y + 8)(y^2 - 4y + 8)$$

$$\Rightarrow \begin{cases} y^2 + 4y + 8 = p^m \\ y^2 - 4y + 8 = p^n \end{cases} \ (m, n \in \mathbb{N}^*; m > n; m + n = x)$$

$$\Rightarrow p^m - p^n = 8y \Rightarrow p^n (p^{m-n} - 1) = 8y, \text{ trong đó } (8; y) = 1$$

$$\Rightarrow p^m = 8 \text{ (vô lý!)} \Rightarrow y \text{ không thể là số lẻ!}$$

$$\text{Đáp số } (p; x; y) = (2; 6; 0)$$

Bài tập về nhà:

Câu 1. Tìm số nguyên tố p để: $2041 - p^2 \nmid 24$

HD:

$$\text{Đặt } a = 2041 - p^2 = 2040 - (p^2 - 1) = 2040 - (p-1)(p+1)$$

$$\text{Nếu } p = 2 \Rightarrow a = 2037 \text{ không chia hết cho } 24 \Rightarrow p = 2 \text{ (nhận)}$$

$$\text{Nếu } p = 3 \Rightarrow a = 2032 \text{ không chia hết cho } 24 \Rightarrow p = 3 \text{ (nhận)}$$

$$\text{Nếu } p > 3 \text{ mà } p \text{ là số nguyên tố. Do đó } p^2 \text{ chia cho } 3 \text{ dư } 1 \Rightarrow p^2 - 1 : 3$$

$p > 3$ mà p là số nguyên tố. Do đó p lẻ nên $p-1$ và $p+1$ là hai số chẵn liên tiếp

$$\Rightarrow (p-1)(p+1) : 8. \text{ Mà } (3; 8) = 1 \Rightarrow (p-1)(p+1) : 24$$

$$\Rightarrow a = 2040 - (p-1)(p+1) : 24$$

Do đó $p > 3$ không thỏa mãn điều kiện đề bài. Vậy $p = 2; p = 3$

Câu 2. Cho p là số nguyên tố lớn hơn 3. Chứng minh $2^{p^2+2} - 8 : 21$

HD:

1) Vì p là số nguyên tố lớn hơn 3 nên p là số lẻ nên $p^2 + 2$ là số lẻ $\Rightarrow 2^{p^2+2} \equiv 2 \pmod{3} \Rightarrow 2^{p^2+2} - 8 \equiv 3 \pmod{3}$

Vì p là số nguyên tố lớn hơn 3 nên $p^2 \equiv 1 \pmod{3} \Rightarrow p^2 + 2 \equiv 3 \pmod{3} \Rightarrow 2^{p^2+2} \equiv 1 \pmod{7} \Rightarrow 2^{p^2+2} - 8 \equiv 7 \pmod{7}$.

Câu 3. Chứng minh rằng với mọi số tự nhiên n lớn hơn 1 thì $A = n^{2024} + n^{2023} + n^4 - n + 1$ không phải là số nguyên tố.

HD:

$$\begin{aligned} \text{Ta có } A &= n^{2024} + n^{2023} + n^4 - n + 1 = (n^{2024} - n^2) + (n^{2023} - n) + (n^4 + n^2 + 1) \\ &= n^2(n^{2022} - 1) + n(n^{2022} - 1) + (n^4 + n^2 + 1) = (n^2 + n)(n^{2022} - 1) + (n^4 + n^2 + 1) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Ta có } (n^2 + n)(n^{2022} - 1) &= (n^2 + n)[(n^3)^{674} - 1] \\ &= (n^2 + n)(n^3 - 1). B = (n^2 + n)(n - 1)(n^2 + n + 1). B \text{ chia hết cho } n^2 + n + 1 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Lại có } n^4 + n^2 + 1 &= n^4 + 2n^2 + 1 - n^2 = (n^2 + 1)^2 - n^2 \\ &= (n^2 + n + 1)(n^2 - n + 1) \text{ chia hết cho } n^2 + n + 1 \end{aligned}$$

Vậy $A = n^{2024} + n^{2023} + n^4 - n + 1$ chia hết cho $n^2 + n + 1$ với mọi số tự nhiên n lớn hơn 1 nên A không phải là số nguyên tố.

Câu 4. Cho đa thức $P(x) = x^2 + bx + c$ có hai nghiệm nguyên. Biết rằng $|c| \leq 16$ và $|P(9)|$ là số nguyên tố. Tìm các hệ số b, c .

HD:

b) Gọi hai nghiệm nguyên của $P(x) = x^2 + bx + c$ là u, v .

Theo định lý Vi - et ta được $u + v = -b, uv = c$.

Vì $|P(9)|$ là số nguyên tố nên $|(9 - u)(9 - v)|$ là số nguyên tố dẫn đến $|9 - u| = 1$ hoặc $|9 - v| = 1$.

Không mất tính tổng quát, ta giả sử $|9 - u| = 1 \Leftrightarrow u \in \{8; 10\}$.

Trường hợp 1. $u = 10$, vì $|c| \leq 16$, nên $|v| \in \{0; 1\} \Leftrightarrow v \in \{-1; 0; 1\}$.

Mặt khác $9 - 1 = 8, 9 - 0 = 9, 9 + 1 = 10$ đều không là số nguyên tố nên trường hợp này loại.

Trường hợp 2. $u = 8$, vì $|c| \leq 16$, nên $|v| \leq 2$.

Mà v phải là số chẵn nên từ đây suy ra $v \in \{-2; 2\}$. Thử lại cả hai giá trị này thỏa mãn và ta nhận được giá trị của b, c tương ứng là $-10, 16$ và $-6, -16$.

Vậy tất cả cặp (b, c) thỏa mãn là $(b, c) \in \{(-10, 16); (-6, -16)\}$.